

Eusebius 15 januari 2012:

Ds. Monique Maan

Verhaal van de bramenplukker, van Godfried Bomans:

Jaren geleden leefde er in een groot bos een oude bramenplukker.

Verder woonde er niemand in het bos en daarom dacht de bramenplukker dat hij helemaal alleen op de wereld was.

Maar dat maakte hem helemaal niet somber.

Elke dag als hij door zijn bos liep zong hij het hoogste lied en verbaasde zich over alles om hem heen.

Als hij 's morgens door een veld met bloemen liep dat was bedekt met dauw zei hij:

Kijk toch eens wat een prachtige zilveren parels op die bloemen.

Al die diamanten over dit grote veld alleen voor mij. Wat ben ik rijk!

En als hij door het bos liep en die prachtige hoge bomen zag riep hij: Wat een prachtige zuilen, wat een hoge gewelven. En dat alles alleen voor mij!

En 's middags als hij op zijn rug naar de wolken lag te kijken sprak hij:

Kijk een beer. En daar een winterlandschap. Wie heeft er zo'n mooi plafond? Ik word er verlegen van.

Maar nog gelukkiger was de bramenplukker als hij 's avonds voor zijn huisje zat en diep in het bos het prachtige geluid van een klein zangvogeltje hoorde.

Met tranen in de ogen zei hij dan: Dank je wel onbekende zanger. Wat een prachtige muziek. Wat jammer dat ik alleen op de wereld ben en niemand anders jou kan horen.

Maar de bramenplukker was niet alleen op de wereld want op een dag stond er plotseling een reiziger voor zijn deur. Hij zei: Ik heb honger en slaap. Heeft u misschien een bed en wat eten voor mij?

De bramenplukker schrok vreselijk en hij wist even niets te zeggen. De reiziger dacht dat hij misschien geld wilde en bood hem een goudstuk aan. Maar de bramenplukker schudde van nee. En toen hij van de schrik was bekomen bracht hij zijn gast eten en drinken. Toen de reiziger dat op had bood hij hem nogmaals het goudstuk aan.

Maar de bramenplukker zei: Nee dat heb ik niet nodig. Ik heb al zoveel diamanten.

Diamanten? Heb jij diamanten? Hoeveel?

Dat weet ik niet. Een paar grasvelden vol. Man, dan ben jij schatrijk.

Oh ja...?? Maar dat is nog niet alles. Ik heb nog veel meer.

En de bramenplukker vertelde van zijn prachtige zuilengangen met de hoogste gewelven. En van zijn plafond dat de mooiste mozaïeken maakte alle dagen anders. En van de zeldzaam mooie muziek die daar elke avond gespeeld werd.

De reiziger, die zijn oren niet kon geloven had plotseling geen slaap meer.

Ik kan het haast niet geloven, zei hij, wat bent u rijk. Ik ga terug naar mijn stad. Mag ik het daar verder vertellen?

De bramenplukker antwoordde: Natuurlijk, vriend. Ik schaamde me er al voor dat ik al die rijkdom voor mij alleen had. Kom gerust terug met u vrienden. Dan zal ik u alles laten zien. En zo gebeurde het. De reiziger ging naar zijn stad en daar kostte het hem geen moeite om de mensen mee te krijgen naar die bijzondere bramenplukker met al zijn rijkdommen. Wie weet...??? Volgens de reiziger zou de bramenplukker geen moeite hebben iets met hen te delen.

Een grote stoet trok het bos in. De burgemeester liep voorop. Hij klopte aan de deur bij de

bramenplukker. Blij met zoveel gasten nam de bramenplukker ze trots mee het bos in. Het was een prachtige morgen. De zon scheen zo stralend over de velden dat de bramenplukker tranen in zijn ogen kreeg van geluk. En hij zei tegen de burgemeester: Jullie treffen het wel. Zoveel parels liggen er anders nooit. De burgemeester reageerde: Parels??? Maar ik zie helemaal geen parels??? En de mensen vielen hem bij: Nee, waar zijn de parels dan? We zien helemaal geen parels? Kijk dan om je heen, zei de bramenplukker, of hebben jullie slechte ogen? Maar de burgemeester zei: Dat is dauw. Dauw?, zei de bramenplukker, dat wist ik niet Ik dacht..... Maar de burgemeester onderbrak hem: Waar zijn dan die zuilengangen, onder? Laat die dan maar zien. Die zijn daar, zei de bramenplukker enthousiast, Kijk eens hoe mooi! Maar..... dat zijn bomen, zei de burgemeester, Doodgewone bomen. Dan zal dat mozaïek ook wel een verzinsel zijn. Welnee, zei de bramenplukker, kijk maar eens omhoog. Maar, dat is lucht. Gewoon lucht, sufferd. Dat weet toch iedereen. En de mensen die erbij stonden, begonnen te mopperen: Hij heeft ons voor de gek gehouden. Het is een bedrieger. Lelijke bedrieger... we zullen je. En een woedende groep mensen joegen de arme bramenplukker met stokken en stenen diep het bos in. Boos en teleurgesteld gingen ze terug naar hun stad. Diep in zijn bos viel de bramenplukker uitgeput op de grond. Het was stil. Hij was weer alleen. Maar boven hem, op de tak van een boom, floot de nachtegaal zijn lied. Net zo mooi en net zo zuiver als altijd.

Overdenking bij Joh. 2: 1-11

Volgens het evangelie van Johannes is het bezoek aan de bruiloft in Kana het eerste openbare optreden van Jezus, en zijn handeling met water en wijn is het eerste teken dat hij doet.

Genesis, het eerste boek van de bijbel, begint met het verhaal van de schepping – en Jezus begint zijn openbare leven met herschepping – water wordt wijn, het alledaagse wordt bijzonder, gewoon leven wordt een feest.

Het verhaal zet in met de woorden: op de derde dag – bijbels gezien: de dag van de omkeer.

De derde dag, het is de dag waarop Jona uit de vis kwam en de stad Nineve tot omkeer bracht.

De derde dag, het is de dag waarop koningin Esther haar leven waagt om haar volk te redden.

De derde dag, het is dag van de Paasmorgen, de dag waarop het graf van Jezus leeg is – leven het wint van de dood.

De betekenis, die symboliek van de derde dag, vindt z'n oorsprong in het scheppingsverhaal.

Op de derde dag wordt het land gescheiden van het water en zo ontstaat de aarde.

En God zag dat het goed was.

En op diezelfde dag horen we hoe God zegt: overal op aarde moet jong groen ontkiemen, planten en allerlei bomen die vruchten dragen met zaad erin.
En zo geschiedde – en God zag dat het goed was.
Tot tweemaal toe horen we dus bij deze dag, waarop de aarde gevormd wordt en het eerste leven ontstaat, dat God zag dat het goed was.
De derde dag, het is zo de dag van de verandering, de dag waarop het leven zegeviert.
En die symboliek maakt het verhaal over de bruiloft in Kana tot een verhaal over schepping en toekomst, een verhaal over hoe het leven bedoeld is te zijn.
En met de nadruk daarop wil Jezus dus zijn leven beginnen.
Te vaak is het leven níet zoals het bedoeld is.
In de taal van het verhaal van vandaag: je wordt als mens geconfronteerd met tekort.
De één ontdekt dat hij onvoldoende gaven heeft om in de maatschappij te bereiken wat hij zou willen.
Een ander merkt na een relatie van jaren dat haar liefde toch tekort komt om te blijven bij haar partner.
Een derde moet vanwege leeftijd of gezondheid toegeven dat sommige dingen niet meer kunnen of lukken.
Ieder kent die ervaringen die dingen die de glans van het leven wegnemen.
En nieuwe ervaringen dienen zich aan: verdriet, zorgen, angst, pijn.
Iedereen wordt er vroeg of laat mee geconfronteerd.
Misschien kan het verhaal van vanmorgen je dan troosten – je bent de enige niet met dit gevoel.
Al eeuwenlang is er dit verhaal dat die ervaringen verwoordt: een bruiloft en de wijn is op.
Je bent niet de enige.
En tegelijkertijd vertelt het verhaal meer.
Het vertelt dat het niet onopgemerkt blijft.
Maria heeft het gezien, en zij gaat naar Jezus – want het feest mág niet vastlopen, het mág hier niet zo stoppen.
Dit kán het einde niet zijn.
En het ís het einde niet – al vraagt het wel geduld.
Mijn uur is nog niet gekomen, zegt Jezus.
En dat zijn lastige woorden, het zijn woorden en die geduld en overgave vragen.
Misschien wel het de moeilijkste dingen van het leven.
Want het leven lijkt vaak maakbaar en te sturen – en als er dan een moment komt dat het dat niet blijkt te zijn, kun je alleen maar afwachten en hopen, dat het water in je leven gaat zakken.
Het vraagt geduld, en het vraagt creativiteit – letterlijk: scheppingskracht.
Het vraagt met andere ogen kijken naar wat voor handen is.
De wijn is op – maar water is er wel.
En behalve dat dat water je tot aan de lippen kan staan, kan het ook bijdragen aan groei en bloei, aan nieuw leven, nieuwe kansen.
Kan het schoonwassen en zorgen voor een nieuwe begin.
Met andere ogen kijken naar wat voor handen is.
Het verhaal over de bramenplukker is er een mooi voorbeeld van – dauw als parels, bomen als een indrukwekkende zuilengang, wolken als het mooiste mozaïek.
Als het je toch lukt om zo in het leven te staan!
Met andere ogen kijken naar wat voor handen.

Laat het verhaal vandaag ons mogen uitdagen en inspireren om onze eigen creativiteit aan te boren, om van het water dat er vaak in overvloed is in het leven, wijn te maken.

Om wat voor handen is toch de kleur en de smaak te geven van verbondenheid en hoop.

En bij de voorbereiding van deze dienst kwamen we op een manier om dat nog wat meer concreet te maken en daarom hebben we u gevraagd om als dat kon, bloemen mee te nemen.

En terwijl hier de dienst gaande is, zijn achterin de kerk mensen bezig om van al die bloemen boeketten te maken.

Boeketten om uit te delen, om door te geven – aan mensen in uw omgeving, uw buurman, uw zus, of zomaar iemand die u goed of minder goed kent.

U mag het zelf bedenken – wie wenst u toe dat water wijn kan worden, met wie wilt u troost delen, moed, geloof in het goede, dankbaarheid – of bijna het verhaal omgekeerd: is er wellicht een situatie waarin u water bij de wijn wilt doen, durft te doen?

U krijgt vandaag de kans, om in het spoor van de dienaren van het feest in Kana op weg te gaan.

Dat is ook mooi verbeeld in de afbeelding voorop de liturgie.

Jezus in de centrale figuur, dit verhaal laat zien wie hij is – epifanie.

Maar tegelijkertijd staat hij ook aan de rand.

Hij komt erbij en buigt zich naar de dienaren die bezig zijn om de vaten te vullen met het water.

En de beweging van zijn hand is als het ware een zegende beweging – Jezus zegent het werk van die dienaren opdat het water wijn wordt.

Want het is geen trucje dat hier gedaan wordt, het is een teken, zegt Johannes ook nadrukkelijk.

Een teken waarmee Jezus laat zien hoe het leven bedoeld is, en het kan zijn.

Op de afbeelding is een deur te zien, en daardoor heen zie je een tafel waaraan mensen zitten.

Is het de feestzaal, waar de bekers leeg zijn?

Nee, zegt de kunstenaar er zelf over: het is een blik vooruit - je ziet aan de tafel Jezus zitten, en met links en rechts de bruid en de bruidegom.

Beeld van het bruiloftsfeest dat gevierd gaat worden omdat Jezus dat wil, en die dienaren met inzet en vooral met vertrouwen doen wat hen gevraagd wordt.

Het is niet tevergeefs.

Amen.